

MINISTERIET

NOTAT

6. oktober 2004

Kommenteret høringsnotat

Om udkast til lov om ændring radio- og fjernsynsloven (politiske reklamer samt forlængelse af programtilladelser)

1. Indledning

Kulturministeriet udsendte den 2. september 2004 et udkast til lov om ændring af radio- og fjernsynsloven (politiske reklamer) til høring.

Udkastet indeholder et forslag om, at reguleringen af adgangen til i fjernsyn at udsende politiske reklamer sker ved en to-leddet bestemmelse, som 1) indeholder et permanent forbud mod i fjernsyn at udsende reklamer for eller fra politiske partier, politiske bevægelser, valgte medlemmer samt opstillede kandidater til politiske forsamlinger, og som 2) indeholder et temporært forbud mod udsendelse af reklamer for politiske budskaber i perioden fra tidspunktet for udskrivelse af valg til politiske forsamlinger eller folkeafstemninger og indtil afholdelsen af valget eller afstemningen. Er dato for valget eller afstemningen bekendtgjort tidligere end 3 måneder før afholdelsen, indtræder den reklamefri periode først 3 måneder før afholdelsen af valget eller afstemningen.

Kulturministeriet udsendte endvidere den 13. september yderligere et udkast til lov om ændring af radio- og fjernsynsloven (forlængelse af programtilladelser) til høring.

Udkastets formål er at give de lokale radio- og fjernsynsnaevn mulighed for at forlænge tilladelser til lokal programvirksomhed, der er udstedt før den 1. januar 2003.

Fristen for afgivelse af bemærkninger blev fastsat til henholdsvis den 24. september 2004 og den 22. september 2004. Udkastene blev udsendt til i alt 97 ministerier, institutioner, organisationer m.v. samt til de lokale radio- og tv-naevn. Ministeriet har modtaget 29 høringssvar vedrørende udkastet om politiske reklamer og 33 høringssvar vedrørende udkastet om forlængelse af programtilladelser. Der henvises til vedlagte høringsliste, hvor de høringsinstanser, der har svaret, er markeret med fed skrift.

I det følgende redegøres der kortfattet for hovedsynspunkterne i de modtagne høringssvar, og der knyttes kommentarer dertil. I det omfang bemærkningerne relaterer sig til enkelte bestemmelser, er disse anført. Forslag til sproglige og lignende præciseringer er ikke omtalt i denne sammenhæng.

Notatet er disponeret således, at det først gennemgår høringssvar vedrørende politiske reklamer og dernæst høringssvar vedrørende forlængelse af programtilladelser.

2. Høringssvar vedrørende politiske reklamer

2.1

DR, Københavns Kommune, Forbrugerrådet, Finansministeriet, Forbrugerombudsmanden, Det Danske Filminstitut, Socialministeriet, Dansk Industri, Det Centrale Handicapråd, Horsens Kommune, Hovedstadens Udviklingsråd, Justitsministeriet, Den Kristne Producent Komité, Ringe Kommune og Farum kommune har ingen bemærkninger eller alene sproglige bemærkninger til forslaget om regulering af adgangen til i fjernsyn at udsende politiske reklamer.

2.2

TvDanmark og Danske Dagblades Forening finder, at restriktionerne for udsendelse af politiske reklamer i fjernsyn bør ophæves.

Kulturministeriet er uenig i det fremsatte synspunkt. Forslaget imødekommes derfor

ikke.

2.3

Ministeriet for videnskab, teknologi og udvikling, Dansk Journalistforbund, Samarbejdsforum for danske lyttere og seere samt Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer foreslår, at der fastsættes ensartede regler for i hvert fald de elektroniske medier.

Kulturministeriets kommentar: Kulturministeriet deler den opfattelse, at der, så vidt det er muligt, skal fastsættes horisontale regler. Imidlertid finder ministeriet, at særlige forhold gør sig gældende ved udsendelse i fjernsyn, og at der derfor er grundlag for at fravige udgangspunktet. Der henvises herved til fjernsynsmediets store gennemslagskraft og til, at det er muligt at lukke et internetvindue eller bladre videre i et trykt medie. Med hensyn til politiske reklamer i radio, har ministeriet ikke fundet, at dette medie bør omfattes af den foreslåede lovregulering, idet det gennem en længere årrække har været tilladt at udsende politiske reklamer heri, uden at det har givet anledning til debat.

2.4

Aalborg lokalnævn foreslår, at det bliver Radio- og tv-nævnet, som skal tage stilling til eventuelle fremtidige bedømmelser af lovligheden af udsendte politiske reklamer.

Kulturministeriets kommentar: Efter radio- og fjernsynslovens § 44, stk. 1, nr. 2, træffer Radio- og tv-nævnet afgørelse i sager om radio- og fjernsynsreklamer indhold. Det følger endvidere af § 14 i bekendtgørelse om Radio- og tv-nævnets forretningsorden, at nævnet kan behandle sager på grundlag af modtagne klager eller på grundlag af en beslutning om at tage en sag op af egen drift. Retstilstanden er således allerede indrettet på den måde, som efterlyses.

2.5

Københavns Universitet v/Jonas Christoffersen finder, 1) at det bør fremgå af lovforslaget, hvorfor der alene foreslås ændringer med hensyn til politiske reklamer og ikke med hensyn til de øvrige elementer i lovens § 76, og 2) at der er mulighed for at have et mere omfattende forbud mod politiske reklamer end det, som er foreslået i udkastet.

Kulturministeriets kommentar: Med hensyn til synspunktet om, at lovudkastet tillige bør forholde sig til religiøse reklamer bemærkes, at der i lovudkastets almindelige bemærkninger er redegjort nærmere for omfanget og afgrænsningen af lovforslaget samt tillige om baggrunden herfor. Det fremgår heraf bl.a., at de politiske drøftelser i juni 2003 angående udsendelse af reklamer alene angik politiske reklamer – drøftelserne omfattede ikke den gældende bestemmelses led om arbejdsgiverorganisation, fagforeninger og religiøse bevægelser.

Vedrørende bemærkningen om, at det er muligt at etablere et bredere forbud mod udsendelse af politiske reklamer, og at det er muligt at have som udgangspunkt, at reklamer for politiske budskaber ikke er tilladte, bemærkes, at Kulturministeriet har overvejet den model, som skitseres i høringssvaret. Kulturministeriet besluttede imidlertid, efter drøftelse med Justitsministeriet, at forlade modellen, idet den efter ministeriets opfattelse forudsætter, at der i lovbemærkningerne og eventuelt i en efterfølgende bekendtgørelse skal redegøres nøje for, hvilke hensyn der konkret kan føre til, at en reklame ikke må udsendes i fjernsynet. Udformning af sådanne hensyn vil, efter ministeriets opfattelse, næppe kunne ske med den fornødne præcision. Modellen vil således mest sandsynligt efterlade fjernsynsforetagender med manglende retningslinjer for, under hvilke omstændigheder en reklame, på trods af udgangspunktet, alligevel ikke må udsendes i fjernsyn.

2.6

Danske reklame- og relationsbureauers brancheforening finder, at lovudkastet nærmest er i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Kulturministeriets kommentar: Ministeriet deler efter en gennemgang af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Domstolens praksis vedrørende adgangen til at udsende politiske reklamer, ikke foreningens synspunkt om, at lovudkastet er i strid med konventionen.

2.7

TV 2/DANMARK A/S foreslår, at den danske regulering har samme ordlyd som i EF-direktivet "Fjernsyn uden grænser".

Kulturministeriets kommentar: På baggrund af de politiske drøftelser i bl.a. Folketinget samt gennemgangen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention finder ministeriet, at der bør reguleres specifikt mod udsendelse af politiske reklamer i fjernsynet.

2.8

Danske reklame- og relationsbureauers brancheforening, TV 2/DANMARK A/S og Danske Dagblades Forening henleder opmærksomheden på, at den foreslåede ordlyd af lovteksten vil betyde, at de omfattede organisationer m.v. også vil blive afskåret fra at reklamere for alt andet end organisationen m.v. selv, og at organisationer m.v. således ikke kan reklamere for almen samfundsinformation om moral, etik og miljø.

Kulturministeriets kommentar: At lovudkastet reelt indebærer en skærpelse af arbejdsgiverorganisationers, fagforeningers og religiøse bevægelser adgang til at ytre sig kommercielt på fjernsyn, har ikke været hensigten.

Kulturministeriet foreslår derfor, at ordene: ”eller fra” udgår i forslaget til § 76, stk. 3.

3. Høringssvar vedrørende forlængelse af programtilladelser

3.1

Farum Kommune, Fredensborg-Humlebæk Kommune, Ålborg Kommune, Frederikshavn Kommune, DR, Amdradsforeningen, Bryggerforeningen, TV 2/DANMARK A/S, Forbrugerrådet, Hvidovre Kommune, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Ringe Kommune, Odense Kommune, Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheorganisation, Københavns Kommune, Filminstituttet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Det Centrale Handicapråd, Forbrugerombudsmanden, HUR, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Socialministeriet, ITEK, Jonas Christoffersen og Horsens Kommune har ingen bemærkninger til forslaget om forlængelse af tilladelse til udøvelse af lokal programvirksomhed.

3.2

Den Kristne Producent Komité, Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-Stationer og Danske Dagblades Forening finder det uhensigtsmæssigt, at der sker korte forlængelser af tilladelserne, og at dette betyder udsættelse af nye ansøgningsrunder.

Kulturministeriets bemærkninger: Det er nødvendigt af hensyn til den samlede gennemførelse af en ny lokalradio/tv-ordning, at udløbstidspunktet for lokalradio- og lokal-tv-tilladelserne kan koordineres. Tidsperspektivet for den kommende lovrevisionen bunder i, at revisionen er forbundet med en række analyser og politiske beslutninger, der er nødvendige at gennemføre, før der fremsættes lovforslag.

3.3

Finansministeriet efterlyser i lovbemærkningerne en beskrivelse af bl.a. de økonomiske og administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner. Ministeriet finder det – bl.a. af hensyn til et eventuelt efterfølgende DUT-krav – afgørende at få skabt et overblik over, om kommunerne med lovændringen forventes at have færre udgifter til at udstede nye programtilladelser.

Kulturministeriets bemærkninger: Kulturministeriet finder, at den udgiftslettelse, kommunerne vil opleve som følge af lovændringen, er marginal. Dette forhold vil blive omtalt i bemærkningerne.

3.4

Justitsministeriet foreslår, at der i de almindelige bemærkninger bliver indsat en henvisning til den gældende § 98, stk. 2, samt til bekendtgørelsen i de afsnit, der vedrører tilladelsesperiodens længde.

Kulturministeriets bemærkninger: Forslaget imødekommes.

3.5

TvDanmark anfører i sit høringssvar, at de ikke-kommercielle tv-stationer, der har så gamle tilladelser, at de ikke sender i vinduet fra kl. 9-12, ved en forlængelse uden ændring af sendetidspunkter, medfører en udsættelse af den periode, hvor networkingstationen kan opnå rådighed over sendetiden uden for vinduet fra kl. 9-12. TvDanmark henstiller derfor til, at ministeren tager højde for dette i enten loven eller i den kommende bekendtgørelse.

Kulturministeriets bemærkninger: En forlængelse af en eksisterende tilladelse vil efter ministeriets opfattelse medføre, at forlængelsen sker på baggrund af den gældende lovgivning. Dette medfører, at vinduerne i forbindelse med en eventuel forlængelse af tilladelserne skal flyttes til tidsrummet kl. 9-12 i henhold til de gældende regler.

3.6

SBS Radio A/S anbefaler, at bemærkningerne til forslaget § 1 ændres således, at de lokale nævn bliver pålagt at

forlænge de eksisterende tilladelser for lokalradioer på de samme vilkår, som var gældende ved udstedelsen af tilladelsen.

Kulturministeriets bemærkninger: Kulturministeriet skal bemærke, at tilladelserne som udgangspunkt forlænges på de gældende vilkår. Dette vil blive indsat i bemærkningerne. Kulturministeriet skal ligeledes bemærke, at det er hensigten, at de lokale nævn – i lighed med tilladelser udstedt efter 1. januar 2003 – skal have valgfrihed med hensyn til, om der skal ske forlængelse eller opslag.

3.7

Samarbejdsforum for Danske Lytter- og Seerforeninger kan anbefale den foreslåede ændring, men ser gerne de lokale nævn opretholdt.

Kulturministeriets bemærkninger: Emnet ligger uden for høringstemaet. Det fremgår af tillægsaftale nr. 3 af 17. juni 2004 til medieaftalen, at de lokale nævn nedlægges senest pr. 31. december 2006.

4. Bilag

1. justeret lovudkast
2. materiale vedrørende politiske reklamer
3. materiale vedrørende forlængelse af programtilladelser